

Helsaker

De första frimärkena

Sveriges första frimärken

Klassificering

Stämplarnas utseende

Hembygdsfilateli

Motivsamlande

Häftessamlande

Bandfrimärken

Bältespännarfilateli

Aerofilateli

Helsaker

Grundkurs i filateli

Vykortssamlande

Projekt

Startsidan

Fimärksföreningar

Vällingby frimärks och vykortsförening

Sollentuna Filatelistklubb

Järfälla Frimärksklubb

Haninge Frimärks- och Vykortsklubb

Storstockholmsfilatelisterna

Sveriges Filatelistförbund

Sveriges Frimärksungdom

Filateliinformation

Fimärksförsäljning

Samlamera

Nord-Filateli HB

Facit stamps

Mimir

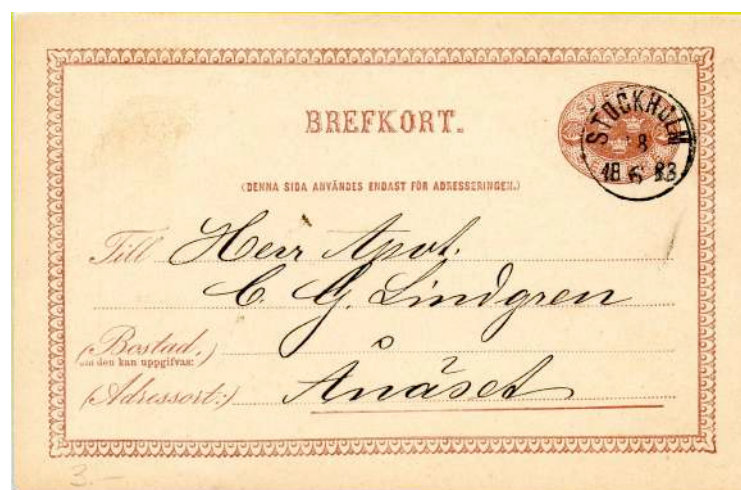
Auktionshus

Fimärkskataloger

En helsak är ett kort, brev eller annat postalt omslag med påtryckt frankotecken. Helsaker indelas i brevkort, kortbrev, frankokuvett och aerogram. Helsaker förekom mycket tidigt, t. o. m. före frimärkets införande, men Sverige fick sina första helsaker först 1872. Helsaker delas upp i brevkort, kortbrev, frankokuvett och aerogram. Helsaker finns också i form av tjänstehelsaker.

Vissa helsaker är inte tryckta av posten och räknas därför som bältespännarmaterial. Ett exempel på detta är järnvägsbrevkort som användes för att tala om för en godskund att det fanns gods att hämta på järnvägsstationen. Flertalet järnvägsbrevkort användes för interna meddelanden mellan järnvägens stationer och förvaltningar. Sådana tjänstebrevkort var de enda som lagenligt fick medföras av järnvägspersonal för att överlämnas till annan än posten.

Brevkort

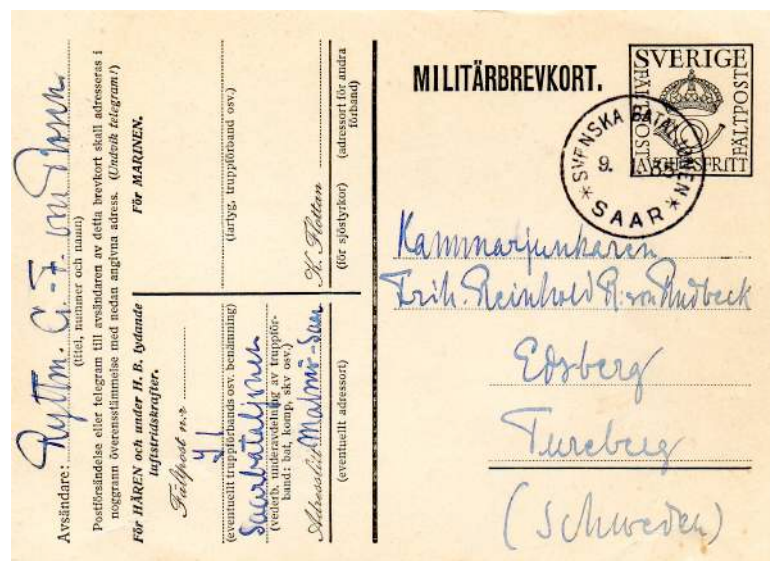
Brevkortet infördes 1872 och är närbesläktat med vykort. Ett brevkort har ett frankotecken, vilket vykortet saknar. En annan skillnad är att brevkort brukar sakna motiv. Från 1876 tillverkades brevkort privat utan frankotecken. Omkring 1900 började de att förses med vyer, vilket sedan fick namnet vykort. Även ordet vybrevkort har förekommit. Enkla brevkort förkortas bKe i filatelistisk litteratur. På bilden ser vi ett enkelt brevkort, typ bKe 6C. Skillnaden mellan vykort och brevkort är att brevkort har ett frankotecken och vanligtvis inget motiv. Från 1876 började man tillåta privattryckta brevkort utan frankotecken, men först omkring 1900 blev dessa vanliga när de började förses med vyer, och kallades då vybrevkort eller vykort.

Tjänstebrevkort

Brevkort skickades även i tjänsteärenden. Dessa frankerades med tjänstefrimärken.

Militära brevkort

Dubbla brevkort

består av två ihopsatta brevkort som ger möjlighet att också använda det som svarskortet. Det första dubbla vykortet utgavs 1897. Förkortas bKd i filatelistisk litteratur. 1964 började Posten att kalla brevkorten för postkort. Postmuseum har från 70-talet varit en flitig utgivare av brevkort. Man har utnyttjat dem som inbjudningar till sina utställningar.

1993 gav posten en serie brevkort med olika motiv på framsidan. Dessa gick under beteckningen portokort. För tjänstebruk har det funnits tjänstebrevkort och militären har skickat ut bland annat inkallelseorder i form av brevkort som har kallats militärbrevkort.

Postkort

År 1964 döpte postverket om brevkort till Postkort 1964. De förkortas pKe i filatelistisk litteratur.

Kortbrev

Kortbrevet är ett mellanting mellan ett brevkort och ett frankokuvett. När kortbrevet har skrivits viker man ihop det och försluter det med en avrivbar gummerad kant. Den skrivna texten kommer således att finnas på insidan av kuvertet. Även kortbrevet bytte namn, dock inte förrän 1971. De fick senare heta postbrev. Dessa förkortas pB i filatelistisk litteratur. Det senaste kortbrevet som posten gett ut saknar valör i frankotecknet. De enda tjänstekortbrevet som finns utgivna i Sverige är militärens militärkortbrev. På bilden ovan ser vi ett kortbrev med beteckningen kB 4.

Aerogram

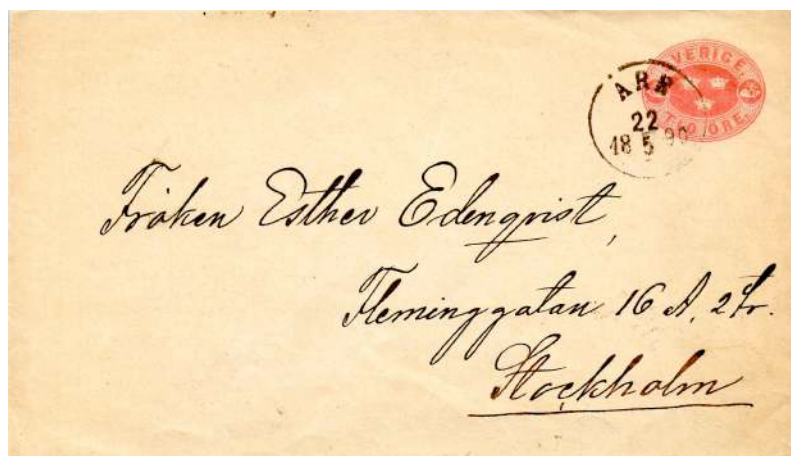
Aerogrammen introducerades i Sverige 1949. Det är en speciell form av kortbrev som är tryckt på tunt papper för att underlätta flygfrakt. Deras vikt hade begränsats till 2,5 gram. De tillverkades av privata tryckerier med generalpoststyrelsens medgivande. Posten gav ut sitt första aerogrammet 1968. Från och med 1981 har aerogram inget porto angivet i

frankotecknet. Endast de aerogram som givits ut av Posten har Ae-beteckningar.

Frankokuvert

Frankokuvertet är ett kuvert med ett påtryckt frankotecken i stället för frimärke. Svenska posten har inte gett ut några nya frankokuvert sedan 1962 om man inte räknar påsarna med förbetalt porto som finns att köpa hos postombud.

Militärt frankokuvert

En speciell form av frankokuvert är militärbrev. De har ett svarsmärke som mottagaren kan använda så att denne inte själv behöver betala portot.

